

SZAKDOLGOZAT

Lőrincz Hédi

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem

Kaposvári Campus

Rippl- Rónai Művészeti Intézet

Alapképzés, Látványtervezés szak

Moliére: Tartuffe

Belső konzulens: Molnár Zsuzsanna

**díszlet- és jelmeztervező művész,
óraadó**

Belső konzulens: Varjas Zsófia

**díszlet-, jelmez- és bábtervező művész,
óraadó**

Intézete/tanszéke: Színházi tanszék

Készítette: Lőrincz Hédi

Rippl-Rónai Művészeti Intézet

2024

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	4
Molière élete.....	7
Történelmi környezet és stílusirányzat (Franciaország).....	11
Vallási és erkölcsi problémák.....	16
Szereplők elemzése:	20
További szereplők:	24
Molière és a klasszicizmus	26
Koncepcióim bemutatása	29
Színházi díszlettervezés.....	29
Tartuffe, mint bábelőadás:.....	32
Összegzés:	35
Felhasznált Irodalom:	36
Színházi díszlettervezés, Látványterv	37
Színházi díszlettervezés, Alaprajz	38
Színházi bábtervezés, Bábtervek	39
Színházi bábtervezés, Storyboard.....	48
Színházi bábtervezés, Díszletterv	49

Bevezetés

“Mindenben elárulva és megsértve elmenekülök ebből a keserű világból, ahol a bűn a király, és keresek valami néptelen és különálló helyet, ahol szabad leszek, hogy őszinte szívem legyen.” – Moliére

A mű Moliére egyik olyan klasszikus alkotása, ami olyan erkölcsi, bizalmi és vallási problémákat feszeget, amikkel korunkban is érdemes foglalkozni.

A képmutatás, napjainkban is egy, a társadalmunkban megbújó problémát jelent, a hamisság felismerése sokszor nagy gondot jelenthet számunkra, legyen az vallási környezet vagy egészen más. Az utóbbi időben érezhető, ahogyan kifordulnak az emberek önmagukból. Tartuffe-höz hasonlóan napjainkban is nagyon sokan viselnek magukon álarcot, játszanak el egy általuk betanult szerepet a hétköznapiakban. Ettől válnak személytelenné, olykor hiteltelenné. A darabban nem csak Tartuffe számít álszentnek, hamisnak, a szerző bemutat nekünk több személyiséget, akik bár a csalót vádolják hamissággal, ám közben maguk sem teljesen felelnek meg ennek a jelzőnek. Csakúgy, mint modern korunk emberei.

Moliére ezt a komoly témát boncolgató darabot, a bohózat stílusától szándékosan távol tartja, mégis humoros eszközökkel mutat görbe tükröt társadalmunknak, amire szükség is van. Sok rendező szereti feldolgozni mert egy érdekes, izgalmas, humoros és aktuális darab.

A mű során gyakran „kiszól” hozzánk olvasókhöz/nézőkhöz egy-egy szereplő, ezzel is erősítve az álcájuk- szerepük valóságát.

Mivel egy sérült családról van szó, Tartuffe könnyen befolyásolja áldozatait. A lelki problémákkal küszködőket a szélhámosok-csalók előszeretettel használják ki, mivel könnyen befolyásolhatóak. Orgon feleségének halála megrázta az egész családot, Orgon és Pernelle asszony között ellentétet szül az új feleség. A gyerekeknek (Mariane és Damis) édesanyjuk elvesztésével kellett megküzdeniük.

Az emberekben általában kellemetlenséget okoz, ha hibáikkal szembe állítják őket, így okozhat a darab ilyen reakciókat a nézőktől is. Hiszen ez is egyfajta társadalomkritika. A mű a korában is első hallatra felháborodást keltett, főképpen az akkori uralkodótól, XIV. Lajostól, pontosan ezért, mert a vallási negatívumok (mint az álszentség) nem fért meg a király nézeteivel, hiába tartotta egyébként humoros előadásnak., ezért átiratta a szerzővel.

Molière élete

Molière élete

Eredeti neve: Jean- Baptiste Poquelin. (Miért pont Molière? Nevét apja miatt változtatta meg, mikor vándorszínésznek állt és bejárták a környékbeli falvakat, felvette egy kisebb falu nevét, hogy apja ne „szégyenkezzen” a fia miatt)

Az író 1622. január 15-én született Párizsban, jó anyagi körülmények között nőhetett fel. Apja, Jean Poquelin, kárpitosként dolgozott, sőt megvásárolta a „király kárpitosa” címet, ami egyúttal nemesi rangot vont magával. Édesanyja, Marie Cressé, aki szintén egy kárpitos leánya volt, elhunyt mikor Molière még csak 10 éves volt. Miután apja újrَاهázasodott, átköltöztek a nevezetes „Halles” (vásárcsarnok) közelébe.

Már középiskolás korában is kiemelkedően teljesített, az átlagnál hamarabb is fejezte be a középiskolát. (1636-ban íratta be apja a jezsuita Clermont kollégiumba). Ezek után jogi szakon tanult, 1641-ben szerezte meg diplomáját. Sokan feltételezik, hogy ebben az időszakban szabadgondolkodókat hallgatott, mint Pierre Gassendi filozófus, de ezt a feltételezést senki nem tudta megerősíteni, sem cáfolni.

Egy sorsdöntő év volt számára 1643, lemondott a kárpitos öröklődési jogáról, és megalapította kedvesével, Madeleine Béjart-al, a Híres Színház (Illustre Théâtre) nevű társulatot, 1644-ben volt az első bemutatójuk, de arról nincs feljegyzés mi volt műsoron. Sajnálatos módon csődbe mentek 1645 körül, ugyanis nem tudtak lépést tartani a konkurenciával. A párizsi nézőközönség még nem volt olyan terjedelmes, hogy három nagyobb színházi társulat megférjen egymás mellett. Molière ezért még az adósok börtönét is megjárta, azután jelentett csődöt. Maga a társulat nem hullott szét, együtt próbáltak újra szerencsét vándortársulatként. Körülbelül 14 évig járták a környékbeli falukat, főleg Dél-Franciaországban. Idő közben főúri támogatóik is lettek.

Ismét látott esélyt egy Párizsi fellépésre 1658-ban, a társulat engedélyt is kapott, hogy a király előtt mutathassák meg tehetségüket a Louvre egyik termében. Ami a királyt igazán megfogta, az az egyik bohózata, a „szerelmes doktor”. Ettől kezdve biztosítva volt számukra a királyi pártfogoltság.

Megkapta a „király rendes kárpitosa” címet 1660-ban, amelyről akkor mondott le, amikor édesapja átengedte volna neki. A kárpitosnak az év egy-egy szakaszában rendszeres szolgálatot kellett teljesítenie az udvarban. Ezek után Molière az udvari rendezvények főrendezői tisztségét

is ellátta. Ebben az időszakban Molière annyi helyen dolgozott és állt helyt, csodálatra méltó, hogy emellett is jutott ideje művei megírására.¹

A színháztársulat működéséről pontos feljegyzések maradtak 1658 után, hála az egyik színésznek, La Grange-nak. Ez időszak után sorra születtek meg csodás művei, mint a Kényeskedők (1659), A Férjek iskolája (1661), Nők iskolája (1662), A Don Juan (1665), A Mizantróp (1666) stb. Kortársaitól nem járt minden alkalommal elismerés számára egy-egy bemutató lezajlásával, sokszor megkérdőjelezték erkölcsi felfogását, amit művei tükröznek.

A legnagyobb megbotránkozást a Tartuffe c. műve okozta, de ez nem is ad okot csodálkozásra, mivel az akkori társadalom bigott vallási felfogásában az írásait a keresztény emberek kifigurázásának vették. A botrány híre még a párizsi érsekhez is eljutott, aki kikiáltotta, hogy bárki, aki megnézi a darabot, vagy játszik benne, akárcsak elolvassa, kiközösítésre számíthat. Az író annak érdekében, hogy lecsillapítsa a botrány hevét, átírt néhány dolgot a műben, de amikor ez sem hozott megnyugvást, egy hivatalos levélben leírta mennyire elengedhetetlen egy komédiában az igaz és hamis jelleget összehasonlítani. „[...] a komédia lényege tulajdonképpen az össze nem illő dolgokban rejlik... a hazugság, a leplezés, csalás, a tettetés, mindez csak szereplés, ami nem egyenlő a valósággal, sőt annak egyenesen ellentmond – lényegében ez alkotja a komédiát” – írta.² Végül 1669-ben kapott engedélyt arra, hogy színpadra vihesse, de a sok negatív kritika után megfogadta, hogy többet nem ír ilyen éles témájú komédiát.

A változtatások előtt, az eredeti komédia három felvonásból állt, ezekről a változtatásokról semmi írásos konkrét feljegyzés nem maradt, kivéve Molière egyik kérvényéből, amit a királynak írt. Ebből kiderül például Tartuffe öltözetének megreformálása, a sötét ruhában, fehér papi keménygallérral és széles karimájú kalapban lépett fel, ami egyházi személyekre jellemző öltözet, ezt lecserélték egy csipkével díszített, világi öltözetre karddal az oldalán, ez már nem volt megkérdőjelezhető.

Egyesek szerint ez a papi öltözet teszi kizárhatóvá azt, hogy Orgon az első változatban Mariane-t Tartuffe-höz akarná kényszeríteni, és talán innen eredhet Tartuffe teljes érdektelensége Mariane felé. (De ez persze csak spekuláció) Az első verzió végén valószínűleg a csaló nem nyeri el méltó büntetését, és így az olvasó a végén Orgon elvakultságán derülhetett, és hogy milyen könnyedén hagyta magát kihasználni.

¹ Vörös Imre: Molière: Tartuffe 7. o.,

² fidelio.hu

Történelmi környezet és stílusirányzat (Franciaország)

Történelmi környezet és stílusirányzat (Franciaország)

A barokk stílus uralkodott Franciaországban mikor Molière megírta a darabot és bemutatták Versailles-ban. A francia barokk akkoriban nem tudott olyan gazdagon kifejlődni, mint például az Itáliai barokk, visszafogottabb volt, ugyanis az akadémikus szemlélet korlátok közé szorította a stílusirányzatot.

IV. Henrik és XIII. Lajos uralkodása alatt a politikai és társadalmi viszonyok sokkal zavarosabbak voltak annál, hogy a szellemi élet szervezeti kereteinek megteremtésére sor kerülhetett volna. De éppen a hiánya keltette fel az érdeklődést egy új akadémia megteremtésére, és akkortájt múlt nosztalgikus felidézésével igény alakult ki a régi akadémia újjáélesztésére (Az első francia akadémia alig két évtizedes fennállás után 1580 végére megszűnt). A politikai és gazdasági helyzet megszilárdulása után volt erre esély, ez volt Richelieu kezdeményezésére felállított akadémia, az Académie Française.

Az akadémiák alapításának való évtizede akkor köszöntött be mikor trónra lépett XIV. Lajos (1643-1715), és 1661-ben elkezdte kiépíteni a korlátlan királyi hatalmon alapuló monarchiáját. Ebben társára lelt Colbert pénzügyminiszter személyében, aki új akadémiák létrehozásával támogatta a királyi tervet, így a meglévő akadémiához társult további öt. A legutolsó, de talán a legfontosabb, a „Királyi Építészeti Akadémia”. Colbert szándéka az volt, hogy a művészeteket és tudományt is besorolja a központi hatalom egyirányú rendjébe.

Ennek a kornak minden építészeti traktátusa, még akkor is, ha más címet visel, az oszloprendeket tárgyaló tanulmány” -Hautecoeur

Az akadémia, mint vidéken, mint városban uralkodik a tanulók, vállalkozók és királyi építészek fölött, az engedélyük nélkül, jelentős szerepű alkotás sehol sem épülhetett. Mikor már Itáliában a kiforrt barokk uralkodott, Franciaországban még határt szabott a fejlődésnek a szigorú reneszánsz nézet.

Az Itáliai barokkal szemben, ahol a mesterek belülről kifelé szervezték a teret, a francia mesterek éppen fordítva csinálták. Példaképpen, egy kastély a francia barokkban a külsejével hat, kívülről befelé szerveződik. Egy átgondolt, megtervezett tömegben kapnak helyet a terek, nem ők alapozzák meg a külsőt.

Az interieur tervezésében az építészek nagyobb szabadsággal rendelkeztek, mint az épület külsejével vagy a tömegével. Az akadémia azért megszabott egy határt mennyire lehet

kimozogni az ő elvrendszertől, amiben el tudtak rugaszkodni a megszokottól az a kerttervezés volt, ahol végre felzárkózhattak a barokkhoz.³

Az érett barokk időszakát XIV. Lajos-stílusnak (uralkodása alatt élte fénykorát) is hívták. A király célja az volt, hogy alattvalóit és eszményének híveit lenyűgözze a művészettel és építészettel. A stílus erősen klasszikus, higgadt formálás, nyugodt arányok, és a szimmetria folyamatos keresése jellemzi. A többi országgal ellentétben itt nem az egyházi építészet diktálja a barokk fejlődését, hanem a kastélyépítészet. A legjelentősebb, legnagyobb barokk építészeti fejlődést a Versailles-i kastélynak sikerült elérnie. A Napkirály rezidenciájának tökéletesen sikerül reprezentálnia hatalmát Franciaország felett. Nagy pompa, hatalmas terek és korszerű építészeti megoldások figyelhetők meg. Fontos kapcsolata volt az épületegyüttesnek és a gondosan megtervezett kertjének, amit az épület körül tengelyes rendszerben alakítottak ki. Megtartották a régebbi homlokzat tagoltságát, Ión kolonnáddal tagolt felső szint sávot lábazon emelkedik, a termek minél jobb megvilágítását biztosító francia ablakokat ión falsávok keretezik, a lezárást pedig trófeák koronázta attikaemelet alkotja.⁴

„A 18. században is bővített, végső formájában a versailles-i kastély egészében áttekinthetetlen, az együttes tengelyére merőlegesen elnyúló, megközelítően 500 m hosszú, terjedős épület. A homlokzatokat Mansart alakította ki, klasszikus hangvételű, tartózkodóan elegáns architektúrával. A földszintet vakív-sor, az első emeletet választékosan formált Colosseum-motívumok sora tagozza. A második emelet a főpárkányra ül rá. Az egyik oldalon a királyi, vele átellenben a királynői lakosztály szalonjai. A királyi lakosztály termeit a Háború szalonja, a királynő teremsorát a Béke szalonja zárja le. Közöttük húzódik a kastély legpompásabb helyisége a központi Tükrögaléria. A folyosó szerűen elnyúló terem oldalfalait márvány pilaszterek tagozzák s a kertre nyíló ablakokkal szemben hatalmas tükrök díszítik. A boltfelületet dekoratív stukkó keretrendszer osztja. A keretek között kimaradó, váltakozó nagyságú mezőket gazdag színhatású festmények töltik ki. A kastély mögött terül el a versailles-i együttes legnagyobb értéke, az óriási park.”⁵

Maga a barokk, az egyik általam legkedveltebb stílusirányzat, mivel rendkívül egyedi, egyszerűnek egyáltalán nem mondható formákkal dolgozik, impozáns, drámai, és számomra esztétikus. A stílus célja ez is valójában, hogy megszólítsa érzékszerveinket és csodálatra

³ Szentkirályi Zoltán, BAROKK, Az építészet története, 2012

⁴ Rolf Toman, Die Kunst des Barock, 1997

⁵ irodalmiradio.hu/femis/muveszetek/3stilus/06barok/6epit.htm

készítsen. Első ránézésre díszelemek felhalmozásának tűnhet egy-egy enteriőr, viszont jobban megnézve letisztázódik a szimmetria rendszere és a francia klasszicizmus elrejtése.

A barokk épületszobrászatában szereti használni az emberi alakokat, dinamikus testtartásokban, drámai jelenetekben ábrázolva őket, főleg mitológiai vagy szakrális környezetből merítették a helyzeteket. Különleges anyaghasználat jellemzi.

Elkezdtek érdeklődni az Európán kívül eső országok anyagaira, erre a tudomány és kereskedelem fejlődése adott lehetőséget. Így Kelet-Ázsiából ihletve divatba jött a porcelán, illetve a lakkozott bútorok használata. Bútorok tekintetében az új technika az intarzia használata volt, ébenfa alappal, és abba kerültek berakások drága anyagokból (legegzetikusabb az elefántcsont használata volt, természetesen gazdagabb körökben) a berakások különféle mintákban kaptak helyet, mint virágcsokrok, vázák vagy madarak. A járófelület is berakásokat kapott. A kárpitozás nem csak a bútorokat érintette, a falakat is előszeretettel vonták be textilekkel, függönyökkel.

Kedvelt díszítő elemük voltak a növényi, állati motívumok pl.: az indadíszítések, akantusz levelek, virág szirmok, bőségszaruk, ornamentikák. Egyedies díszítésük volt a királyok állatformában való megjelenítése, de a királyság jelképe volt még a liliom, jogar, korona, babér motívumok is.

Az egyedi bútorokat kedvelték, karosszék forma, párnázott, kárpitozott, faragott lábakkal. Fontos volt a szimmetria ezért a bútorok általában párban lettek megrendelve, főképpen a szekrények. Részletezett csillárok és gyertyatartók is kaphattak aranyozott felületet növényi motívumokkal. Különféle faragott díszléceket használtak, mint a falak, mint az ajtók díszítésére. A fafaragásban mozgalmasabb formákkal dolgoznak, plasztikusabb, olykor még aranyozást is kapott. A freskó festészet egyik virágkorszakát éli, a mennyezet festészet egy fontos éke lesz az enteriőrnek. Berendezés szempontjából már nem csak a fal mentén vannak bútorok, Megjelennek az első ülőgarnitúrák, a kényelem fontos szemponttá alakul. A tükröket a szobában úgy helyezik el, hogy az ablakkal szemben legyen, így több fényt juttat be a térbe, ez ad majd egy „tengelyt” a szobának és ahhoz mérve szimmetrikusan helyezik el a szekrényeket stb.

Fontos időszaka lesz XIV. Lajos uralkodása alatt a párizsi gobelinnek, aminek az egyik leghíresebb tervezője Charles Le Brun lesz.

Vallási és erkölcsi problémák

Vallási és erkölcsi problémák

Molière-nek a műben alkotott világképéről 3 tényező megvizsgálásával kaphatunk összképet:

- A családnak az erkölcsi értékei és ezeknek eltorzultsága
- A korabeli társadalmi és politikai helyzet
- Az írónak alkotott felfogása a vallásról

Molière gyakran jeleníti meg a vallásról/vallásos emberekről alkotott véleményét a művein keresztül. A Tartuffe című művének való megjelenését követően sok vita zajlott arról pontosan mit takar elsősorban Tartuffe személye, ugyanis sokan úgy gondolták személye arra szolgál, hogy a vallásos embereket kifigurázza, ám közel sem erről van szó. Tartuffe egy igazi gonosztevő, aki egy bárány jelmezbe bújt farkas, aki be akar olvadni áldozatai közé. Molière vallásról alkotott képét szerintem Cléante karaktere mutatja be. Ő az, aki a leginkább megmutatja milyen is egy őszintén vallásos személy. Míg Orgon elveszve a vallás és erkölcs ködében, saját családja ellen fordul míg Tartuffe irányítja, küzd a családja megtérítésével miközben ő is egyre távolabb sodródik a helyes döntésektől.

„Mi utal már az első felvonásban arra, hogy Tartuffe látszólag önmegtagadó vallásossága nem őszinte?”⁶

„Tartuffe? Ó, nincs semmi baja, megvan. Csak hízik és dagad, az arca majd kicsattan.”
„Lesújtani készült a bűnöket. Felébredt, lelke új bátorságot merített, S hogy pótolja a vért, melyet úrnőm veszített, Négy kupa bort ivott a reggelihez ő”⁷ Főképpen Dorine elmondásából derül ki milyen ellentmondásos Tartuffe viselkedése. Az önmegtagadás az emberi vágyaknak, kívánságoknak, ösztönöknek való tudatos ellenállás, ugyanis ezek lehetőséget adnak az embereknek a bűnbeesésre. A torkosság mivel a hét főbűn közé tartozik (pontosan az 5.) ezért hamar kiderül már az első felvonásban Tartuffe mennyire nem él a vallás erkölcsi szabályai szerint. Idesorolható még a szeszes italok fogyasztása is, amit az említett szereplő szintén nem vet meg „Négy kupa bort ivott a reggelihez ő” A római katolikus vallás úgy tartja, hogy ahhoz, hogy tisztán tartsuk érzéseinket és erkölcsileg is tiszták maradjuk, mértékletesnek kell maradni az evéssel-ivással, mivel azok is formálják jellemünket.

⁶ Vörös Imre: Molière: Tartuffe, 55. o.

⁷ Molière: Tartuffe, Molière hat színmű

„Hogyan lepleződik le képmutató természete már első színrelépésekor?”⁸ „Nézni sem bírom a keblét: földje be. A megbotrátkozást az eféle okozza, Ettől gerjedhetünk vétkezes gondolatokra.”⁹ Már az első megjelenésénél lelepleződik álszentsége, amire Dorine megjegyzést is tesz, milyen könnyen kísértésbe esik a csaló. „Csak ennyi kell, s az úr már kísértésbe jön? És minden hús iránt ilyen fogékony ön?”¹⁰ A bujaság szintén a hét főbűn közé tartozik, ebből a helyzetből is sejthető már (a 4. felvonás 5. jelenetében pedig bebizonyosul) Tartuffe álca önmegtartóztatása. Isten arra szólít fel, hogy az ember óvja magát minden paráznaságtól, hogy semmi tisztátalannak és paráznának nincs helye nincs öröksége Krisztus és Isten országában.

De Tartuffe-re vonatkozik még az irigység főbűne is, mivel Orgon feleségét el akarja csábítani, illetve vagyonát meg akarja szerezni. Azt akarja magáénak, ami másoké.

A családon belüli helyzetek is megkérdőjeleződnek erkölcsileg, Tartuffe érkezése drasztikusan megváltoztatja a kapcsolatukat. Orgont sikerül bábjiává alakítania, mivel a ház uraként és családfőként beleszólhat gyermekei házasságába, és lánya szerelmét kegyetlenül figyelmen kívül hagyva Tartuffe-höz akarja kényszeríteni. (a vagyon öröklése végett). Ez egy erkölcstelen lépés Orgontól.

„Van e igazi érzelm a házastársak között?”¹¹ Elmira Orgon második felesége. Pernelle asszony elmondásából kiderül, hogy az első feleség sokkal szigorúbb nézetekkel, erkölcsi szabályokkal élt, mint Elmira. Egy biztos tisztelet az, amit a párbeszédeiket olvasva én érzek, főképpen Elmirától Orgon felé, Orgon szeretete Tartuffe felé sokkal szenvedélyesebbnek tűnik, mint a saját felesége iránt. Egy bizonyos korkülönbség jellemzi kapcsolatukat, és Elmira még fiatalságát éli, akár ebből is származhat a tisztelet férje felé, Orgon nem kérdezi meg felesége véleményét semmiről, egyedül dönt a családot érintő helyzetekben, legyen ez anyagi ügy vagy más.

⁸ Vörös Imre: Molière: Tartuffe, 55. o

⁹ Molière: Tartuffe, Molière hat színmű

¹⁰ Molière: Tartuffe, Molière hat színmű

¹¹ Vörös Imre: Molière: Tartuffe, 54.o

Szereplők elemzése

Szereplők elemzése:

Molière már kifejlődött személyiséggel rendelkező karakterekkel dolgozik, nagy jellemváltozás-fejlődés nem megy végbe a mű folyamán a legtöbb szereplőnél, mivel egy nap alatt zajlik le a történet. Típus szerepeket használ: Orgon (hiszékeny, naiv férj) Tartuffe (kétszínű, család barátja) Elmira (csinos feleség), Dorine (cserfes szolgáló) Marine (szófogadó leánygyermek) stb.

Tartuffe: A komédia főszereplője. A mű elején személyesen nem ismerkedik meg karakterével az olvasó, csak a többi szereplő elbeszéléséből, közvetetten ismerheti meg jellemét. A szereplők a párbeszédük során kifejtik Tartuffe milyen nem kívánatos változásokat hozott a család életébe, főleg Pernelle asszonnyal vitatkozó karakterek, aki hasonló nézeteket vall, mint Tartuffe, ezért védi minden váddal szemben. Az első két felvonást követően, amint Tartuffe megjelenik a színtérben, igazolja a vádak valóságát viselkedésével, amikor is keszkenőt nyújt Dorine-nak, ezzel elárulva milyen gyenge önuralommal is rendelkezik:

„Nézni sem bírom a keblét: fődje be.

A megbotránkozást az eféle okozza,

Ettől gerjedhetünk vétkes gondolatokra”¹²

Komikus hatása éppen ebben rejlik, hogy az önsanyargatása csak a színjátéka része. Tovább rombolja szent áldozat szerepét, mikor találkozik Elmirával és nem képes leplezni a nő iránti vonzalmát. Cselekedeteivel egyre inkább bizonyítja hamisságát és képmutatását. Damis megvádolja apja (Orgon) előtt a gazembert, de sikerül visszaférfköznie Orgon bizalmába, ravaszul megalázkodást színlel, teljesen megtévesztve Orgont, aki az életét is rábízná az álszentre. Tartuffe a megtévesztés mestere, a végső pillanatokig kitart, mikor Orgon tisztán látja igazi jellemét és rágalmazza, ezt feleli: „Én mindent el tudok szenvedni Istenért” .

Orgon: A ház ura. Tartuffe jól tudja, hogy céljai eléréséhez először Orgont kell a hatalmába kerítenie, és Orgon hiszékenysége végett e terve sikerrel is jár. Negyvenes-ötvenes éveiben járhat, jómódú párizsi polgár, ezért is lesz a szélhámos célpontja.

¹² Molière: Tartuffe, Molière hat színmű

Befolyásolhatósága eredhet Elmirával való kapcsolatából is, Elmira Orgon második felesége, az első felesége elhunyt, (Mariane és Damis édesanyja) Elmira az első feleség szigorú életviteléhez képest jobban kedveli a vendégseregletet és a vidámabb életfelfogást. Orgonnak ehhez alkalmazkodnia kellett. Orgont bár sikerült megtévesztenie Tartuffe-nek, viszont az ő vallásossága valósnak hat, olyannyira, hogy a családját is második helyre kényszeríti, a szent életvitel után. Ez leginkább a lánya eljegyzésébe szól bele, ugyanis Orgon önkényesen dönt Mariane házasságáról, (Tartuffe-öt ítéli férjéül) figyelmen kívül hagyva Mariane és Valér szerelmét.

Elmira: Orgon ifjú, második felesége. Nagypolgári családból származik, így eddigi környezetéből adódóan kedveli a társasági életet, (A család élete az ő érkezése végett is megváltozott) ami miatt Pernelle asszony szigorú nézeteitől uralva neheztel rá.

„Kedves menyem, ne vedd zokon, de kérlek,
Merőben helytelen egész viselkedésed:
Neked kellene jó példát mutatnod itt,
Míg édesanyjuk élt, jobb dolguk volt nekik.
Lányom, te tékozolsz, s ezért nagyon haragszom,
Hogy éppúgy öltözől, akár egy hercegasszony.
Ha másnak nem akar az asszony tetszeni,
Csak férjének - nem is kell ennyi dísz neki”¹³

Tartuffe csábítása nem hat rá, kimérten és méltóságteljesen reagál szavaira. Intelligenciája abban mutatkozik meg hogy csak akkor válaszol Tartuffe vallomására amikor már le akarja buktatni férje előtt a csalót. Tartuffe-öt nem fogja megghatni Mariane-al való eljegyzése, ugyanis Elmira nagyobb „kihívás” számára, mint a már neki ígért Mariane, illetve Orgon ellen egy újabb fegyver. Elmira a megoldás kulcsa is lehetett volna a történetben, ha férje az ő háta mögött nem ígér oda mindent Tartuffe-nek, amivel ellehetetleníti a családot.

Mariane: Orgon lánya. Félénk, szemérmes karakter. Apjának bármi áron engedelmeskedik, annak ellenére, hogy ezzel elszakítja szerelmétől, Valértól. Nem mer cselekedni, belenyugszik sorsába mert nem mer apjával szembe szállni, ezért a többi szereplőtől várja, hogy megoldja a helyzetét (Dorine fogja összetartani a két szerelmezt).

¹³ Molière: Tartuffe, Molière hat színmű

Valér: Mariane jegyese, tette kész ifjú. Elmirához hasonlóan jómódú polgári rétegből származik. Udvari körökben ismert, ezért fog tudomást szerezni a feljelentésről a királynál, ami Orgont érinti. Határozott, cselekvésre kész, ezért a történet megoldása az ő kezében van. Végül felajánlja a családnak a vagyonát és hintóját a megmenekülésük érdekében. Vitájukat menyasszonyával, Mariane cselekvés képtelensége váltja ki, és gúnyosan meg is vádolja menyasszonyát hűtlenséggel. Dorine békíti ki a jegyes párt, és végül Valér megfogadja a tanácsát.

Damis: Orgon első házasságából született fia, Mariane édestestvére. Hirtelenharagú, olykor meggondolatlanul cselekvő fiatalember. Nagybátyja (Cléante) bölcsességére, nyugodtságára van szüksége ahhoz, hogy ne cselekedjen bosszúból, hirtelen felindulásból. Tartuffe rá jelenti a legnagyobb veszélyt, hisz ő lenne apja örököse, viszont Orgon elvakultsága miatt Tartuffe-nek ígéri a vagyont. Damis indulatosságát Orgontól örökölhette, ez abból is látszik, hogy milyen hevesen teremti le fiát, amikor Damis megvádolja Tartuffe-öt szélhámosossággal. Valér hűgába szerelmes, ezért neki is van érdeke Mariane és Valér házasságában, ha Tartuffe veszi el Mariane-t veszélybe kerülhet Valér hűgával való kapcsolata. Hirtelen haragja rövidesen csillapodik, ezért a darab végén, mikor a házuk megtisztul Tartuffe jelenlététől, nem hánynya apja szemére mekkora hibát követett el azzal, hogy vakon megbízott a szélhámosban.

Cléante: Orgon sógora, Elmira testvére. Jómódú közegekből származik akárcsak Elmira. A szereplő a józanészt képviseli a darabban, ezért a család tagjait igyekszik a helyes döntés felé irányítani. Tartuffe hamis erkölcsi világával szemben ő valóban helyes erkölcsi törvényeket betartva él, hiába ugyanabból a világi nézeteket valló családból származik, mint Elmira. Sokan vitáztak arról a mű megjelenése után, hogy Orgon és Tartuffe személye a keresztényeket akarja kifigurázni, viszont Cléante személye adja át inkább, hogy Molière mit gondol a keresztényekről. „Cléante, bár nem magamutogató módon teszi, a legteljesebb mértékben gyakorolja az őszinte, mély vallásosságot: együttérző, segítőkész, türelmes és a bűnössel szemben megbocsátó.”¹⁴

Dorine: Mariane komornája (társalkodónő). Nem összetévesztendő egy egyszerű cseléddel, pozíciójától adódóan sokkal könnyedebben szól bele a család életébe, mint egy cseléd tenné. Nagy az igazságérzete, ezért Orgon nehezen viseli, kellemetlen számára mikor Dorine

¹⁴Vörös Imre Műelemzések: Molière Tartuffe 1997

kimondja véleményét, mikor Mariane-al társalog. Tartuffe személyén tisztán átlát már a kezdetektől fogva. Ő tartja össze a jegyes párt, Mariane-t és Valért, Dorine jelképezi a történetben az igaz szerelmet. Dorine taktikás, a józanészt képviseli, nem fél vitába szállni a családtagokkal, még Pernelle asszonnyal sem, ezért Mariane tőle várja a megoldást a problémáira. Nem bírja nézni a lány tehetetlenségét, gúnyosan is megjegyzi beletörődését a sorsába.

„Csak tebenned, Dorine, tudtam megbízni mindig,

Tedd meg...

Nem. Jó lesz így, ha megtartüffösítik.”¹⁵

Dorine

Pernelle asszony: Orgon édesanyja, szigorú erkölcsi nézeteket vall, ezért nem nézi jó szemmel újdonsült menyének viselkedését. Orgon első felesége hasonlóan szigorúbb viselkedésű lehetett, mint Pernelle asszony, ezért sokszor hivatkozik rá mikor nem tetszését fejezi ki mostani menyének. Erkölcsisége miatt társat talál Tartuffe személyében. Ő akar irányítani mindent és mindenkit, ebből is lehet feltételezni Orgon befolyásolhatóságát és irányíthatóságát, valószínűleg anyja gyerekkorában is ugyanígy irányította. Makacssága addig megmarad a darab folyamán míg meg nem érkezik a kilakoltatási parancs a családhoz.

¹⁵ Molière: Tartuffe, Molière hat színmű

További szereplők:

Lojális úr: Tartuffe-öt képviseli. Megtévesztő a szereplő megjelenésekor, Tartuffe-höz hasonlóan, külsőleg egy „finom modorú úriembernek” tűnhet Dorine leírása szerint.

„(Orgonhoz) Egy finom modorú ember Tartuffe nevében,
S azt hangoztatja, hogy az úrnak érdekében,
S hogy majd örül az úr”¹⁶
Dorine

De rövidesen kiderül, hogy ugyanolyan ellenség, mint Tartuffe, mivel a célja az úrnak a kilakoltatási határozat végrehajtása. Élvezi a helyzetben való fölényességét, cinikusan és nyájasan beszél a családhoz, cinikus kegyelmet is ad a családnak, hogy másnap reggelig haladékot ad nekik a ház kipakolására.

Flipote: Pernelle asszony szolgálója. Lényeges változást nem rak hozzá a történethez, azt jelzi a jelenléte, hogy Pernelle asszony, mint a család úrnője, aki elvárja a feltétel nélküli tiszteletet, idős asszony léte nem közlekedhet egyes egyedül.

Lőrinc: Tartuffe-t szolgálja, az első felvonásban kétszer is beszélnek róla, hasonlóképpen képmutató és szélhámos, mint akit szolgál. Tartuffe-t az ajtóig kíséri, hogy a szélhámos előadhassa képmutató mondatait Dorine előtt (de ő átlát a hamisságán).

(észreveszi Dorine-t)
„Lőrinc, rakd vissza az ostort és a szőrcsuhámat.
Reméljük, hogy az ég malasztja rád kiárad.
Ha keresnek, megyek a rabokhoz, mai
Kis adományomat köztük szétosztani”
Tartuffe

Rendőrhadnagy: Egyfajta hírnökként funkcionál, mivel a király nem látogathat el személyesen a családhoz, és az sem derül ki egyidejűleg mi folyik a királyi udvarban, Orgon ügyében. Ő

¹⁶ Molière: Tartuffe, Molière hat színmű

továbbítja a családhoz a király jóságát, igazságosságát. A rendőrhadnagy távolítja el a család életéből Tartuffe-t.

Molière és a klasszicizmus

A klasszicizmus a „classis” latin szóból ered, ami osztályt jelent. Ez az elnevezés az ókori Róma polgárait vagyonuk által osztályokba soroló módszerükből ered, a leggazdagabbakat illették a classici azaz klasszikus elnevezéssel. Azóta ez a legkiválóbb, legrangosabb jelentéssel bír.

Az érzelmek túlfűtöttsége és csapongás helyett észszerűsége, egyensúlyra, rendre és nyugalomra ösztönöz. Ettől fogva a klasszicista irodalomnak mindig volt egy erkölcsi töltése.

Az íróktól elvárta a műfaj a hármas egység betartását: vagyis cselekmény, idő, hely.

A klasszicizmus megvalósulásaként tekintenek Molière komédiáira, mivel az író a képmutatás gonoszságát és az elvakult szenvedélyt kritizálja a józan ész nevében. Formai szempontból is hat a műre a klasszicizmus, mivel a történet szála mind Tartuffe-höz futnak. Az esemény egy nap alatt zajlik le, és egy helyszínen, egy helyiségben történik.

Tartuffe, mint komédia:

A műben a komédia ellentétesen van jelen, a vallás és erkölcs komoly hangvételű témája mellett. A humor fő forrása a szereplőkben lévő belső üresség, amit igyekeznek eltakarni kreált külsőségekkel, ezért is lehet ezt a fajta komédiát jellemkomédiának besorolni, hiszen az a cél, hogy egy bizonyos embertípust buktasson le.

Koncepcióim bemutatása

Koncepcióim bemutatása

Színházi díszlettervezés

A tér ebben a darabban egy interieur-ben játszódik, Orgon házában, Párizsban. Orgon családja jómódú közegeből származik, ezért a látványt ennek alapján kell alakítani. A tervezői folyamatot ezért egy gyűjtéssel kezdtem, ahol barokk belső terekről gyűjtöttem mintát, ablakokhoz, ajtókhöz stb. A Tartuffe c. darab díszletéhez való gyűjtésem során találtam rá Molière műveihez készült metszetekre, amiknek a részletessége azonnal megfogott. Ezek a metszetek eredetileg illusztráció céljából készültek a művekhez, az én célom az lenne a nyomtatási stílusnak a díszletben való megjelenítésével, hogy a nézőnek olyan érzése legyen az enteriőr megpillantva, mintha Molière egyik könyvét olvasgatva szembe találkozna egy 1660-ban készült illusztrációval.

17

A metszetek tónusozási irányai szépen vezetnek a teret, a monokróm, illetve fekete-fehér tér (ami a barokk stílusirányzat miatt egy gazdagon díszített tér) nem veszi el a szereplőkről a figyelmet.

Metszetek készítése folyamata

„A mélynyomással készült rézmetszetek a 16. sz. végétől jelentettek nagy konkurenciát a fametszettel sokszorosított könyvillusztrációknak, ezek ugyanis nagyobb tónusgazdagságot és finomabb megmunkálást tettek lehetővé. Mechanikai megmunkálással metszeteket készítünk. A rajzot csiszolt rézlemezbe kell vésni, a festéket a vágatokba dörzsölik. A rézmetszet készítése művelőjétől tökéletes rajztudást, a metszőkés biztos kezelését, jó szemet és nagy figyelmet követel. A rézmetszetjellegének a párhuzamosan futó, formakövető vonalak felelnek meg, amelyek a világos tónusoknál megritkulnak, az árnyékoknál megsűrűsödnek, keresztesednek. A bevéssett vonalak szélén keletkező éles peremet, a sorját, kaparókéssel kell eltávolítani. A rézmetszetenél a világosabb tónusok felől haladunk a sötétebbek felé.”¹⁸

¹⁷ geudensherman.wordpress.com

¹⁸ sze.hu/muvtori/belso/technikak/rezmetsz.htm

A darabot, bár olyan problémákkal foglalkozik, amik mai környezetre is könnyen levetíthetők, én szerettem volna a mű keletkezésének korában tartani, ugyanis az akkor uralkodó stílusirányzat nagyon kedves számomra, illetve a jelmezeket tekintve a ruhák stílusjegyeit eltorzítva adhat egy komikus jelleget a darabnak.

A szereplők jelmezeit színesben, barokk stílusban tartva képzeltem el, így „kiugranak” a térből, és segíti játékukat, és a fekete-fehérben tartott háttérrel harmóniában lesznek. Mivel a díszlet falait nyomat mintára, a tónusokat vonalas jellegben jelenítem meg, ez ad egy részletes aprólékos látványt, ami egyébként a barokk stílusirányzatra jellemző.

A díszletnek fontos szereplője az asztal, mint kellék és díszletelem egyben, mert a történet itt éri el tetőpontját, Orgon az asztal alá bújva szembesül Tartuffe valódi énjével, végre lehull a köd Orgon szeme elől, és el akarja zargatni házából a csalót.

A díszlet, amit elképzeltem a Pécsi Nemzeti Színház nagyszínpadára lett méretezve, a falak kinézetét az alapján adtam meg, milyen anyagi körülmények közül származik a család, ezért bővelkedik díszlécekben és díszítő motívumokban. A falak és díszítő elemek széleit festett fekete kontúrok fogják megadni, hogy érzékelhető legyen a nyomat stílus. A díszlet 10 falból áll, a pécsi nagyszínpad két oldalsó átjáróit én használni szeretném, ezzel is több átjárást biztosítva a játékhoz. A falak elrendezése szimmetrikus, mivel ez a korstílusra is jellemző. Egy feljáró biztosítja a történetben megjelenő második szintre való közlekedést, ez egy csigalépcsővel történik, a díszletben ez öt lépcsőfokból áll, ami a falak mögé vezet és egy munkalépcsővel kiegészül, ahol a színészek le tudnak sétálni a színfalak mögé.

Az első felvonásban még leengedett állapotban van a kortina, és csak a két oldalsó takarófal elem van szem előtt. A második felvonásban húzzák fel, ekkor jelenik meg a díszlet.

Orgon házának főbejárata pontosan középen helyezkedik el a színpadon, így a figyelem oda tud koncentrálni, ha belép a színre egy szereplő, A bejárat mellett a négy ablak segít abban, hogy azt is láthassa a néző mi történik a ház előtt. A díszlet mögé kerül egy paraván, egy barokk kert nyomtatott képével, erre azért lesz szükség, ha a színészek ki-be járnak a főbejáraton, esetleg kinyitják az ajtó mindkét szárnyát, legyen még egy látványelem, illetve az ablakon keresztül is látható legyen.

A jobb oldalán a díszletnek egy függöny jelenik meg, ami takarásként funkcionál főképpen, de Damis ide tud rejtőzni a harmadik felvonás első jelenetében.

A padlózat a barokk kori intarziás (faberakásos) padlót utánozza, mivel a díszlet fekete fehérben van megjelenítve, a fa anyaga ezért mintában jelenik meg.

Az asztal díszletként és kellékként is fontos a színészek játékában, Az első felvonásban még székekkel együtt az előszínpadon helyezkednek el, viszont a másodikban már hátra lehet tolni a díszletbe. (Ez az asztalra szerelt kerekek segítségével lesz megoldható). A legnagyobb szerepe a negyedik felvonás, ötödik jelenetében lesz, ahol Orgon az asztal alá búja várja, hogy Tartuffe megmutassa valódi énjét, és megpróbálja elcsábítani a feleségét. Az asztalhoz egy terítő van hozzárögzítve, a kerek asztallap széléhez, a nézőtér felé olyan hatást kelt mintha el lenne csúszva rajta, így jut egy kis belátás az asztal alá, ahol majd Orgont láthatják a nézők. A humort még azzal lehet fokozni a jelenetben, (Az abszurd helyzet már önmagában is komikus), hogy miközben Tartuffe megkönyékezi Elmirát, tolhatja az asztalt a díszletben, így Orgonnak arra kell mászni az asztal alatt, amerre azt Tartuffe tolja.

Tartuffe, mint bábelőadás:

Ahhoz, hogy a Tartuffe c. darabot bábelőadásra lehessen formálni, első sorban a szereplőket kellett megvizsgálni közelebbről, milyen karakterek, milyen jellegzetességeik-jellemzőik lehetnek, milyen formákkal, anyagokkal, színekkel lehet ezt megjeleníteni egy bábon.

Én először színvilágot kezdtem keresni a karakterekhez, illetve anyagokat, és olyan struktúrákat, amik illenek a jellemzőikhez.

Az élénkebb színekre és mintákra szerintem azért van szükség a bábok öltözkéiben ezesetben, hogy erősítsék a komédia hangulatát, és reflektáljon a barokk stílusirányzatra. A marionett mozgatás mellett döntöttem, az illet a legjobban a karok és lábak mozgatása miatt.

A bábelőadás díszlete a Vaskakas Bábszínház kamara színpadára lett méretezve. A barokk kor színházának egy tipikus formájából merítettem ötletet. Ennél a díszletnél a falak teljesen síkban vannak, olyan festést kapnak, hogy térbelinek hassanak az építészeti elemek, amiket ábrázolnak rajta. A színpad két szélső oldalán kapnak helyet, egymással párhuzamosan vannak elrendezve, közöttük sok átjárható tér alakul ki, és a falak takarásának köszönhetően váratlanul jelenhetnek meg a színészek-színésznők a színpadon.

Az én díszletemben egy hármass falrendszerben gondolkodtam, az első

kettő fal egy enteriőr részletet ábrázol, az utolsó pedig egy kert részletet. Ahogyan a fentebb említett barokk díszletben, itt is a fal részletei: ajtók ablakok, díszítések egyéb, síkban vannak a felületre ráfestve, akár egy freskón. Fontos, hogy az építészeti elemek úgy legyenek tónusozva a falakon, hogy az térhatást keltsen.

19

Az asztal egy fontos szerepet kap ebben a darabban, mint a színészek, mint a bábok kellékévé és színpadává válik, az asztal mozgatása fontos, ezért a lábai kerekéhez vannak erősítve (amit stabilizálni is lehet), így a színészeknek lehetőségük van betolniuk és kitolniuk a színről. Az asztal lapjának mintázata ismétli a padló pepita mintázatát, mivel az asztal lapja képezi itt a

¹⁹ teatrosancassiano.it

bábok padlóját. Az asztalon történő bábjáték a színészek székre állásával lesz elérhető, ezért annyi szék van a színpadon ahány szereplő. Az asztalt úgy terveztem, hogy a nézőtérhez közel lehessen tolni, amit a kamaraszínház paraméterei lehetővé tesznek, és ezáltal a színészi játék segítségével interaktívvá lehet alakítani a darabot. A mű során sokszor előfordul, hogy egy karakter „kiszól” az olvasóhoz/nézőhöz (ezzel teremtve egy bizalmas hangulatot néző és szereplő között), ezért igényli is a bábelőadás, hogy a nézők is be legyenek vonva a játékba.

A bábok karakteréhez kerestem színeket, amik segítenek kifejezni jellemeiket:

- Tartuffe:
 - Fekete: befolyásolhatatlan, független
 - Szürke: semleges szín, az érzelmek hiányát fejezi ki
- Orgon:
 - Barna: földhöz ragadt gondolatok, hagyományokhoz való ragaszkodás, bizonytalanság
- Elmira:
 - Vörös: élet, családi kapcsolat, szeretet, bátorság
 - Lila: spiritualitás, önállóság
- Mariane:
 - Kék: nyugalom, csend, hűség, önfeláldozás
- Damis
 - Zöld: fiatalság, változás, megújulás, kitartás
- Valér:
 - Királykék: hatalom, elegancia, bölcs, tudatos, igazságos
- Dorine:
 - Narancs-tűzvörös: ötletgazdagság, összhang, barátság, öröm
- Pernelle asszony:
 - Fekete: halál (Orgon első felesége elhunyt, szavaiban érezhető, hogy kedvelte menyét), akkortájt az idősebb hölgyek sötét színeket hordtak
- Cléante:
 - Lila: (Elmira testvére ezért hasonló színvilágot adtam nekik), megvilágosodás, magasabb szellemi beállítottság

A készített moodboardokat a bábtervekre raktam, mivel így kapunk egy teljes összképet a karakterekről. A bábterveken különböző textúrájú anyagokkal készítettem a bábok ruháit. A bábok arcának vonalait stilizáltan terveztem meg, és a korra jellemző vonásokkal kiegészítettem, mint a festett arc, szépségpöttyök. Erősebb, harsányabb színeket választottam a bábokhoz, hogy egyrészt kiemelkedjenek a díszletből, és hozzanak egy vidámabb, humorosabb hangulatot, mivel az arcvonásaik nem ezt mutatják.

A bábok mozgatásukat tekintve marionett bábok, emiatt figyelembe kell venni a végtagoknak az akadálymentes mozgatását. A báb feje kasírozási technikával készül, a fej súlya miatt, az arc részének kell nehezebbnek lennie, ezt a papírmasé fejet két részből kell összeállítani. Hogy ne húzza hátrafelé le a fejet a súly. Fontos, hogy a fej forgatható legyen, erre sok technika áll rendelkezésre, mint pl.: szemes csavarral és pálcával/zsinórral/stifttel.²⁰

²⁰ Lellei Pál: Bábkészítés, 191. o.

Összegzés:

Molière Tartuffe c. művét választottam szakdolgozatom témájaként, illetve a bábtervezés és színházi díszlettervezés darabjaként. A tervezési folyamatot azzal kezdtem, hogy a mű olvasása, megértése és tanulmányozása mellett olyan irodalmat kerestem, ami a Tartuffe elemzésével foglalkozik, mivel a tervezéshez elengedhetetlen, hogy ne ismerjük a karakterek jellemét, a darab mondanivalóját, a Tartuffe esetében az írónak a vallásról és erkölcsről alkotott véleményét, illetve a korstílust, ami a díszlet megtervezéséhez szükséges.

Molière életének tanulmányozása segített megérteni a Tartuffe c. művének keletkezési körülményeit, illetve, hogy milyen módon fogadták kortársai, hogy mennyi változtatás ment végbe a darabon mire elért a máig is játszott állapotáig.

A barokk korstílus megfigyelésével pontos összképet kaptam arról, milyen jellegű belső tereket kell megjelenítenem a díszletekben, hogy milyen díszítéseket motívumokat, és bútorokat lehet használni a térben. A stílus utáni vizsgálódás és gyűjtés közben találtam rá a metszetekre, amik Molière műveihez készültek, ezeknek a nyomatoknak a stílusát használva jutottam el a kész díszlettervig. A barokk színházakat vizsgálva pedig ötletet kaptam a bábdíszlethez.

A szereplők elemzése, jellemüknek megismerése főképpen a bábtervezésben volt fontos. Ennek alapján raktam össze a karakterekhez moodboardokat, ahol összegyűjtöttem színeket, anyagokat, állatokat, ruha részleteket és bármi olyat, ami hozzájuk illik. Ennek alapján tudtam a bábterveket elkészíteni, hogy egy-egy karakterhez milyen anyag, szín, arcforma és korstílusnak megfelelő ruha illik. Így jutottam el a kész színházi tervekig.

Felhasznált Irodalom:

fidelio.hu

geudensherman.wordpress.com

irodalmiradio.hu/femis/muveszetek/3stilus/06barok/6epit.htm

Lellei Pál, 2014, Bábkészítés, Nagykanizsa, Czupi Kiadó, 219 o.

Molière: Tartuffe, 2005, Molière hat színmű, Budapest, Európa Könyvkiadó, 419 o.

Rolf Toman, 1997, Die Kunst des Barock, Budapest, Vince Kiadó Kft., 503 o.

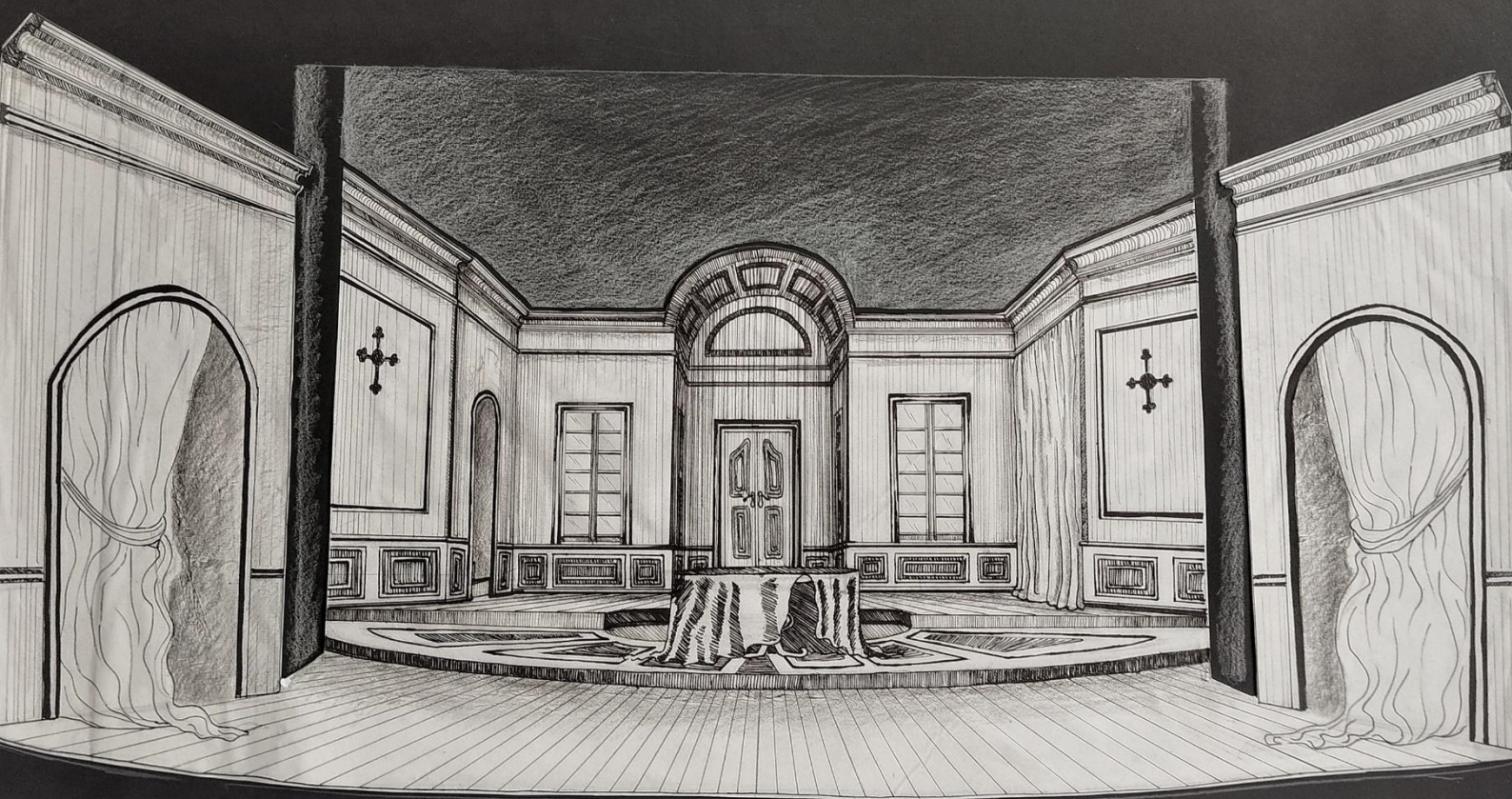
Szentkirályi Zoltán, 2012, BAROKK, Az építészet története, Budapest, TERC Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., 304 o.

teatrosancassiano.it

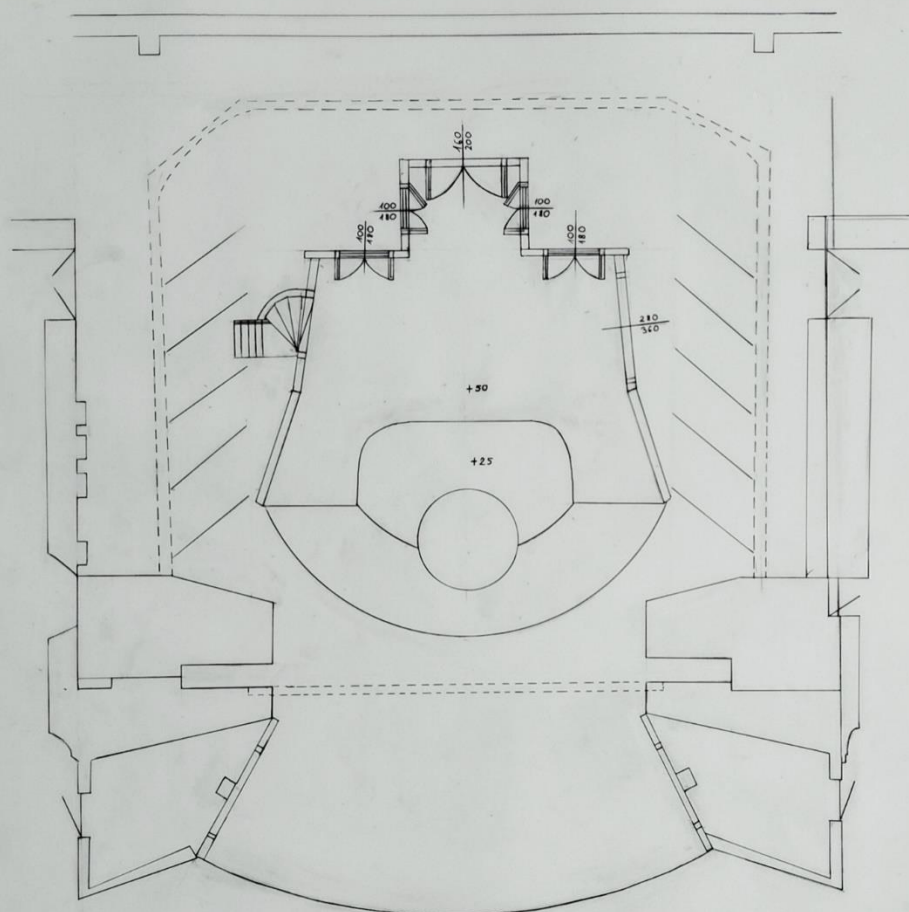
Udvaros Béla, 2014, Molière tragikuma, Nap Kiadó Kft., 126 o.

Vörös Imre, 1997, Tartuffe, Akkord kiadó, 6 o.

Színházi díszlettervezés, Látványterv

Színházi díszlettervezés, Alaprajz

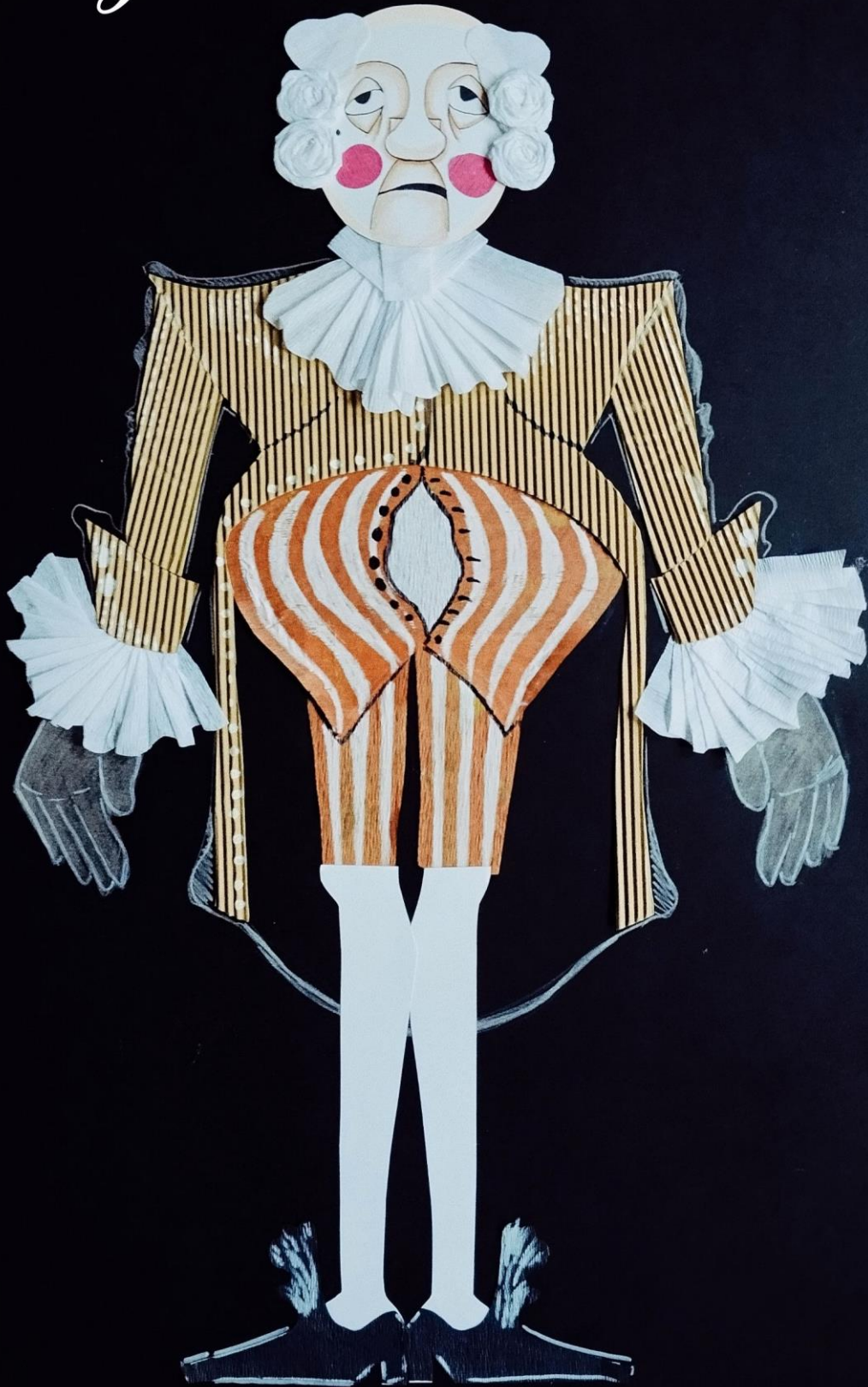
MOLIERE: TARTUFFE I. II. FELVONÁS
PECSI NEMZETI SZÍNHÁZ
M: 4:50 | 2024.04.20.
LÓRINCZ HÉDI

Elmira

Orgon

Mariane

Dorine

Cléante

*Pernelle
Asszony*

Színházi bábtervezés, Storyboard

Színházi bábtervezés, Díszletterv

2. sz. melléklet. Konzulensi *nyilatkozat*

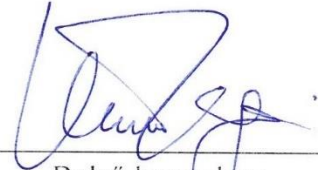
NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2024 év 04 hó 17 nap

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!

2. sz. melléklet. Konzulensi *nyilatkozat*

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot záróvizsgán történő védésre javaslok /
nem javaslok*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2024 év APRILIS hó 16 nap

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!

3. sz. melléklet. Hallgatói nyilatkozat

NYILATKOZAT

Alulírott LŐRINCZ HEPI, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, KAPOSVÁRI Campus, RIPPL-RONAI MŰVÉSZETI INTÉZET, LÁTVANYTERVEZÉS szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2024. év 04. hó 20. nap

Lőrincz Hepi
Hallgató

5. - 6. sz. melléklet.

**Bejelentés és lemondás a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen végzett tudományos,
alkotói munka eredményeként létrejött szellemi alkotásról**

Alulírott alkotó bejelentem, hogy a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen végzett szellemi alkotás eredményeként az alábbi alkotást hoztam létre.

Kijelentem, hogy A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem **Szellemitulajdon-kezelési Szabályzatát** megismertem, és annak rendelkezéseit magamra nézve kötelezőnek elfogadom.

Az alkotás címe és rövid leírása (bizalmas információk nélkül):

Molière: Tartuffe

Színházi díszlettervezés

Molière: Tartuffe

Színházi párttervezés

Az alkotó adatai (név, szak, évfolyam, elérhetőség):

LÖRINCZ HÉDI, LÁTVÁNYTERVEZÉS BA, III. ÉVFOLYAM, +36204737766

Alulírott nyilatkozom, hogy a jelen úrlapon közölt adatok a valóságnak megfelelnek, és az azokban bekövetkező változásokat legjobb tudomásom szerint jelzem a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemnek.

Alulírott kijelentem, hogy e műalkotással kapcsolatos minden tulajdonlási jogomról lemondok, az alkotást átadom az intézménynek.

Kaposvár, 20 24 . év 04 . hó 20 . nap

A bejelentő aláírása:

Lörincz Hédi

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Rippl-Rónai Művészeti Intézete a fenti adatokat bizalmasan kezeli.